

Katarina Trymsdatter Vatnvåg

Neokoloniale mekanismer - Single case study av Algerie og Frankrike 1962-1970

Bacheloroppgave i Europastudier med statsvitenskap

Veileder: Carine Germond

Mai 2024

Katarina Trymsdatter Vatnvåg

Neokoloniale mekanismer - Single case study av Algerie og Frankrike 1962-1970

Bacheloroppgave i Europastudier med statsvitenskap
Veileder: Carine Germond
Mai 2024

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Det humanistiske fakultet
Institutt for historiske og klassiske studier

Kunnskap for en bedre verden

Sammendrag

Denne oppgaven tar for seg årene etter Algeries frigjøring i 1962 til 1970. Oppgaven ønsker å analysere hvordan Frankrike har hatt innflytelse over Algerie, og konsekvensene dette hadde for Algerie ved å analysere 5 neokoloniale mekanismer; bistand, bank og valuta, oljesektoren, vin produksjon og militær tilstedeværelse. Dette blir analysert gjennom teorien neokolonisme, hvor Process Tracing blir brukt for å se på hvordan innflytelsen til Frankrike endrer seg fra 1962 til 1970. Oppgaven konkluderer med at Frankrike har hatt stor innflytelse over alle disse mekanismene, ved å gi høy bistand til Algerie har Frankrike sikret seg større innflytelse. I oljesektoren har Frankrike klart å beholde innflytelsen ved at de eide store deler av oljenæringen. Da Algerie nasjonaliserte oljenæringen i 1970, svarte Frankrike med å boikotte Algerisk vinimport. Dette førte til total kollaps i den algeriske vin produksjonen. Frankrike har også kunnet utføre atom prøvesprengninger i stor grad uten at Algerie har kunnet blande seg. Likevel har det vært høy misnøye. Konsekvensene for Algerie har vært delte. Nasjonalisering av valuta og banksystem og oljesektoren har Algerie klart å øke suvereniteten og uavhengigheten til Frankrike. Likevel har det også hatt store negative konsekvenser. Vin produksjon til Algerie har på grunn av fransk boikott kollapse, og ettervirkningene av radioaktivitet etter atom prøvesprengningene har vært store for områdene rundt Sahara.

Abstract

The thesis dealt with the years after Algeria's liberation in 1962 until 1970. The thesis wants to analyze how France has had an influence over Algeria, and the consequences this has had for Algeria, by analyzing 5 neocolonial mechanisms; aid, currency and the banks, the oil sector, the wine production and military presence. This is analyzed through the theory of neocolonialism, where Process Tracing is used to look at how the influence of France has changed from 1962 until 1970. The thesis concludes that France has had a great influence over all these mechanisms, by giving high aid to Algeria, France has secured high influence. In the oil sector, France has managed to retain its influence by owning large parts of the oil industry. When Algeria nationalized the oil industry in 1970, France responded by boycotting Algerian wine imports. This led to a total collapse in Algerian wine production. France has also been able to carry out nuclear tests to a large extent without Algerian interference. Nevertheless, there has been high dissatisfaction. The consequences for Algeria have been divided. By nationalizing the currency, the bank system and the oil sector, Algeria has managed to increase the sovereignty and independence from France. Nevertheless, it has also had major negative consequences. The wine production in Algeria has collapsed due to the French boycott, and the after-effects of radioactivity after the nuclear test explosions has had major negative consequences for the areas around Sahara.

Forord

Jeg vil gjerne få takke min veileder Carine Germond for den hjelpen jeg har fått med oppgaven. Jeg ønsker også å gi en takk til Lorenzo Kamel, en italiensk professor ved universitetet i Torino. Som utvekslingsstudent vekket han interessen min i postkoloniale fag, og har inspirert meg til å skrive denne bacheloroppgaven.

Innhold

Tabeller	vi
Forkortelser/symboler	vi
1 Innledning	1
1.1 Litteraturoversikt	2
2 Forskningsdesign	4
2.1 Neokolonisme	4
2.2 Single case studie – Process tracing	6
2.3 Data	7
3 Evian avtalene - 1962	8
4 Neokoloniale mekanismer	9
4.1 Fransk bistand	9
4.2 Nasjonalisering av bank og valuta	10
4.3 Oljesektoren	10
4.4 Vinproduksjon	11
4.5 Militær tilstedeværelse	12
5 Diskusjon	13
6 Konklusjon	15
Referanser	18

Tabeller

Tabell 1.1: Bistand gitt til Algerie fra Frankrike, EEC og USA..... s.9

Forkortelser/symboler

BNP	Bruttonasjonalprodukt
CFA	Communauté financière d'Afrique
EEC	European Economic Community
FLN	Front de libération nationale
ODA	Official development assistance
PT	Process tracing
SONATRACH	Société National du Transport et de Commercialization des Hydrocarbures

1 Innledning

I 1830 ble Algerie underlagt det franske imperiet. Over 100 år levde den muslimske lokalbefolkning under et brutal styre. Flere tusen algeriere var uten arbeid, og enorm fattigdom hersket over den Algeriske befolkningen (Naylor, 2000). Den økende misnøyen utløste Algeries frigjøringskrigen i 1954. Krigen blir beskrevet som en av de mest blodige frigjøringskampene gjennom historien. Ved krigens slutt og Algeries uavhengighet, kan så mange som 1.5 millioner menneskeliv ha blitt krevd (FN-Sambandet., 2021). Året 1962 ble Algerie en uavhengig suveren stat. Front de libération nationale (FLN) og de Gaulle-regjeringen i Frankrike hadde forhandlet frem Evian avtalene som skulle være startskuddet for en ny uavhengig stat, og et nytt samarbeid mellom Frankrike og Algerie (United Nations, 1965).

Denne oppgaven skal se nærmere på årene etter frigjøringen av Algerie, og det nyetablerte samarbeidet med Frankrike. Hvordan utviklet forholdet mellom Algerie og Frankrike seg, hadde Frankrike lagt bak seg over hundre år som koloniherr til Algerie, eller ble dette dratt inn i det nye samarbeidet? Dette er interessante spørsmål ved de første årene til Algerie som en suveren stat. Selve forskningsspørsmålet i denne oppgaven vil være:

Hvordan har Frankrike hatt innflytelse over Algerie mellom 1962 og frem til starten av 1970, og hvilke konsekvenser har dette hatt for Algerie?

Ved dette spørsmålet ønsker oppgaven å avklare på hvilke områder Frankrike har hatt innflytelse, hvordan de har skaffet seg innflytelse og holdt på den. Til slutt skal oppgaven svare på hvilke konsekvenser dette har hatt for Algerie.

Oppgaven vil starte med en kort litteraturoversikt over forskningsfeltet som omhandler den Algeriske frigjøringskrigen og forskning gjort om Algerie i årene etter frigjøringskrigen. Denne analysen ønsker å tilføre en oppgave som ser på felt på tvers av flere felt, og som kan binde sammen kompleksiteten av Frankrikes innflytelse over Algerie. Teorien som blir brukt i denne oppgaven er neokolonisme, en teori som ønsker å nyansere prosessen etter dekoloniseringsprosessen av tidligere kolonier. Teorien hevder at denne prosessen ikke har vært fullstendig, og at tidligere kolonistater ble undertrykt og utnyttet på mer subtile måter. Den ser på sammenhengen mellom bistand og innflytelse, hvor teorien antar at mengden konsentrasjon av direkte bistand som giverstaten gir til mottakerstaten, vil ha innvirkning på innflytelsen giverstaten har over mottakerstaten (Langan, 2018, s. 26). Oppgaven presenterer derfor følgende hypotse, som er basert på neokolonial teori.

H: Jo lavere innflytelse Frankrike har over Algerie, jo lavere bistand gir Frankrike til Algerie.

Metoden som vil bli brukt er Process Tracing (PT) som har som formål å se på sammenhenger over tid og mellom mekanismer. I analysen blir metoden brukt for å se på hvordan fem neokolonial mekanismer endrer seg fra 1962 og frem til 1970. Disse mekanismene vil være fransk bistand til Algerie, nasjonaliseringen av bank og valutaen til Algerie, olje produksjonen, vinproduksjon og militære tilstedeværelse. Oppgaven vil deretter diskutere disse mekanismene sammen og knytte teorien enda tettere opp til

mekanismene. Oppgaven konkluderer med at Frankrike har hatt stor innflytelse alle 4 mekanismene. Frankrike ga enorme mengder bistand til Algerie i starten av 1960 tallet, som hadde en stor nedgang frem til 1969. Frankrike klarte å skaffe seg høy innflytelse over oljesektoren ved at franske oljeselskaper eide store deler av næringen. Da Algerie nasjonaliserte oljesektoren, boikottet Frankrike den algeriske vinproduksjonen som en hevn. Dette er i sterkt samsvar med den neokoloniale teorien. Vin eksporten som var ekstremt avhengig av Fransk import av vinen, kollapset på grunn av boikotten. Atom prøvesprengningen til Frankrike har Algerie hatt lite kontroll over, men Algerie har likevel gitt sterkt uttrykk for misnøye. Hypotesen ser ut til å stemme, ettersom Algerie økte sin selvstendighet gjennom 60-tallet ved å nasjonalisere både olje sektoren, men også valutaen og banksystemet. Dette gjorde at Frankrike mistet mye av innflytelsen gjennom 60-tallet, og som følge av det ser man en stor nedgang i bistand.

Konsekvensene av Fransk innflytelse har vært delt. Nasjonalisering av valuta, banker og oljesektor har gitt Algerie større uavhengighet og suverenitet. Men det har også ført til at den nest største eksportvaren (vin) kollapset. De radioaktive påvirkningene på områdene rundt Sahara har også hatt en stor negative effekt på befolkningen som har bodd i områdene rundt Sahara.

1.1 Litteraturoversikt

Tidligere studier av Algerie og Frankrike har først og fremst sett mye på selve frigjøringskrigen. Spesifikke temaer som diplomatiet mellom Frankrike og Algerie under uavhengighetskrigen har blitt analysert (Connelly, 2023), hvordan krigen i Algerie har inspirert venstre-aktivister på det afrikanske kontinentet (Drew, 2015). Forskningen til McCormack (2010, s. 2) fokuserte på det kollektive minnet franskmenn har om krigen i Algerie, og argumenterer for at franskmenn i svært liten grad snakker om krigen i Algerie, og som har formet dagens samfunn i Frankrike. Barkaoui (2012, s. 125) ser på selve frigjøringskampen, men ser mot den internasjonale krisen som utspilte seg mellom Frankrike, USA, FN og NATO. Han argumenterer for at USA tolererte krigen så lenge den ikke påvirket vestlige interesser i områdene.

Tidligere forskning som er gjort på Algerie i årene etter selve frigjøringen og hvilken påvirkningskraft Frankrike hadde over Algerie, tar ofte for seg et og et felt. Enten det er om atom prøvesprengningen i Saharaørkenen (Panchasi, 2019), om Algeries banksystem (Hacini & Dahou, 2018), om Algeries tilknytning til Sovjetunionen (Akacem, 2004) eller hvordan Algeries vinproduksjon kollapset (White, 2021), er det få som ser på perioden rett etter som fokuserer på et bredt spekter av mekanismer.

Naylor (2000) har en mer omfattende kartlegging av hel den koloniale fortiden til Algerie, som strekker seg helt tilbake til 1830. Han gir et historisk overblikk, og har detaljrike analyser. Megan Brown som skrevet *The Seventh memberstate: Algeria, France and the Economic community* har kastet nytt lys over EU politikken på 60 tallet, og hva EEC den gang tenkte om de «europiske grensene» (Brown, 2017, 2022). Gjennom fransk påvirkning ble Algerie en del av EEC helt frem til uavhengigheten i 1962, noe som få tidligere har sett nærmere på (Brown, 2017, s. 193).

I landskapet av nåværende litteraturen ønsker oppgaven å binde felt. Å skape en bred analyse som ser på mekanismer på tvers av handel, finans, utvinning av råvarer og militær tilstedeværelse i årene rett etter uavhengigheten og frem til slutten av 1960

tallet. Dette kan være med på å vise kompleksiteten av Fransk innflytelse som har penetrert det Algeriske samfunnet på mange måter (Nkrumah, 1965, s. 186)

2 Forskningsdesign

2.1 Neokolonisme

Kwame Nkrumah var den første til å definerte neokolonisme, og var en viktig teoretiker for formingen av teorien (Watts, 2009, s. 360). Et kjent sitat av Nkrumah (1965, s. 186) er «It is this sum total of these modern attempts to perpetuate colonialism while at the same time talking about 'freedom', which has come to be known as neocolonialism.»

Teorien oppstod i kjølevannet av dekoloniseringsprosessen etter andre verdenskrig, og legger til grunne at denne prosessen på ingen måte var fullstendig. Tvert imot var det en ufullstendig prosess, der mange tidligere kolonier ble utnyttet på mer subtile måter etter de ble selvstendig (Watts, 2009, s. 361). Ifølge Nkrumah er hele essensen med teorien at tidligere kolonier som løsrev seg, og som internasjonalt var anerkjente suverene stater, fortsatt etter sin frigjørelse fortsatt var under sterk inflytelse av tidligere koloniherrer (Nkrumah, 1965, s. 186). Fordi utenlandske krefter hadde så stor inflytelse over den tidligere kolonistater, var det ingen sjans for reell sosial og økonomisk utvikling for de tidligere koloniale statene (Langan, 2018, s. 4). De nye og mer subtile mekanismene som er med på å opprettholde den koloniale undertrykkelsen skjer gjennom politikk, økonomi, kultur og ideologi (Watts, 2009, s. 360).

I denne oppgaven vil det bli lagt vekt på hva en suveren stat er, nårtid man kan argumentere for at en annen stat har krenket ens suverenitet og om en stat i det hele tatt har reell suverenitet. Montevideo konvensjonen (1936) er kjent for å spesifisere kravene for hva en stat må oppfylle for å være en internasjonalt anerkjent stat og hvilken plikter en stat skal forholde seg til. Denne konvensjonen vil være utgangspunktet for definisjonen av en suveren stat og dens plikter. De 4 grunnleggende kravene er a) en permanent befolkning b) et definert territorium c) en myndighet, og d) kapasitet til å opprettholde relasjoner til andre stater (Montevideo Convention, 1936, s. 25). Artikkel 11 i Montevideo konvensjoner sier videre,

(...) establish as the rule of their conduct the precise obligation not to recognize territorial acquisitions or special advantages which have been obtained by force whether this consists in the employment of arms, in threatening diplomatic representations, or in any other effective coercive measure. The territory of a State is inviolable and may not be the object of military occupation nor of other measures of force imposed by another State directly or indirectly or for any motive whatever even temporarily (Montevideo Convention, 1936, s. 27)

En stat skal altså ikke godkjenne krenkelse av sine territorielle grenser uansett bruk av pressmiddel, eller la seg kneble på andre måter både direkte og indirekte (Montevideo Convention, 1936, s. 27). Dette vil være utgangspunkter for når en stats suverenitet blir krenket.

I analysen vil teorien være en rettesnor for hvilke områder neokolonisme kan ha hatt en effekt. Bistand vil i stor grad være roten til alt, og påvirker politisk, økonomisk, gjennom handel og utvinning av råvarer, og militær tilstedeværelse. Teorien legger til grunne at bistand har en enorm effekt på mottakerlandet. Nkrumah (1965, s. 8) påpeker at det ikke er bistand i seg selv som er problemet, men det er hvordan koloniherrerne bruker

bistand. Et godt alternativ hadde vært å gi multilateral bistand, altså at flere land gir bistand til et overnasjonalt organ for eksempel FN, som fordeler bistanden videre til de landene som trenger bistand. Dette ville fremmet statens egeninteresser uten å føle noen forpliktelser til giveren av bistand. Det som derimot blir et stort problem er når tidligere kolonimakter gir direkte bistand. Dette skaper en interessekonflikt, hvor den giverstaten har interesse av å gi direkte bistand, hvor det ofte vil være en forventning om at mottakerstaten skal oppfylle visse betingelser for å fortsette å motta bistand. Dette kan føre til at giverstaten får en stor innflytelse over utformingen av politikken, men også økonomi, handel, råvare utvinning og militært (Langan, 2018, s. 26).

Teorien Neokolonisme blir ofte forvekslet eller forbundet med «dependency theory» da begge teoriene har en kritisk holdning til «nord-sør» relasjonene (Langan, 2018, s. 12). Når det kommer til økonomisk undertrykkelse, overlapper disse to teoriene. Begge teoriene ser på graden av avhengighet mellom de tidligere kolonistatene og de vestlige statene. I en verden hvor det kapitalistiske systemet er svært utbredt vil mange argumentere for at avhengighet er en viktig del av dette systemet. Det er derfor viktig å skille mellom sunn og usunn grad av avhengighet. Man ser på hvor høy konsentrasjon av bistand det er fra en stat til mottakerlandet. Har mottakerlandet flere givere, eller er de svært avhengig av en. Også graden av handel med kun et få antall av industrialiserte stater, og hvor høy grad av eksporten består utelukkende av primærprodukter. Dette vil gjøre den tidligere kolonien svært avhengig av noen få stater, og som igjen vil være en mekanisme for en vedvarende underutvikling (Vengroff, 1975, s. 235-236). Avhengighet skapes også gjennom felles banksystemer og valuta med koloniherrn. Et banksystem som er styrt av koloniherrn vil integrere den tidligere kolonien inn i et system de ikke har kontroll over. Koloniherrn har da mulighet til å styre kontrollen over utenlandsk valuta (Nkrumah, 1965, s. 4). Problemet med felles valuta er at koloniherrn skaper en monetær sone med felles valuta som er til fordel til en selv (Nkrumah, 1965, s. 172). Disse monetære sonene har en svært negativ effekt på Afrikansk handel, da man ikke har mulighet til å handle mellom sonene på grunn av forskjellige valutaer (Nkrumah, 1965, s. 177).

Det teorien mener er et stort problem med høy eksport av primærprodukter er at dette skjer på bekostning av industrialisering, som igjen vil holde kolonistaten økonomisk nede (Nkrumah, 1965, s. 7). Kolonimaktene så tidlig at en industrialisering på det afrikanske kontinentet være en reel trussel mot industriene i Europa som ønsket å beholde markedet (Fanon, 1967, s. 65). Som nevnt er det gjerne knyttet forventninger til mottakeren av bistand, og dette kan slå seg ut ved at mottakerstaten ikke ønsker å utvikle industrier som kan være en trussel for produkter fra giverstaten (Nkrumah, 1965, s. 9). Kontroll over råmaterialer har lenge før koloniene ble frigjort vært viktig for kolonimaktene. Vengroff (1975, s. 245) identifiserte i sin artikkel to måter utenlandske stater har skaffet seg kontroll. Enten gjennom et høyt antall utenlandske bedrifter som har direkte kontroll over ressursene, eller gjennom høy bistand som sikrer dem så og si enerett til markedet (Vengroff, 1975, s. 246).

Militær tilstedeværelse i tidligere kolonier er også en form for neokolonialisme, hvor et annet land får sette opp militære baser. Her påpeker Nkrumah (1965, s. 28) et viktig aspekt med den militære tilstedeværelsen. Hvis staten som har utenlandske militære baser ikke klarer seg uten bistand fra den staten som har den militære basen, vil den militære tilstedeværelsen med større sannsynlighet bli godtatt. Derimot, hvis staten ikke er avhengig av bistanden fra den andre, vil dette skape stor misnøye.

2.2 Single case studie – Process tracing

Denne oppgaven vil ha en kvalitativ utforming, hvor kun en case vil bli analysert, som kalles for en single case study. Fordelen med denne type utformingen er at man går i dybden på casen for å finne de underliggende mekanismene og mønstrene. Det som er spesielt med denne typen metode er at man ikke har noe å sammenligne med. Man analyserer en case innenfra, og finner mønster innenfor selve casen. Dette skaper en dybdeforståelse man ofte ikke får gjennom en kvantitativ analyse (Goertz & Mahoney, 2015, s. 87). Begrensningen til denne type metode er at man ikke har mulighet til å kunne generalisere og dra kausale sluttninger på like sterkt grunnlag som kvantitative analyser. Selv om det ofte kan være en høy intern gyldighet i single case studier, som vil si at man kjenner konteksten rundt casen godt og har god kontroll over den dataen man har samlet inn, vil ofte den eksterne gyldigheten være begrenset. Derfor skal man være forsiktig med å generalisere utover egen case (Moses & Knutsen, 2019, s. 144).

Den spesifikke metoden som vil bli brukt er Process Tracing, som er en historierettet metode som legger fokus på hvordan kausale mekanismer former utfall (Moses & Knutsen, 2019, s. 221). PT har som formål å forklare hvorfor det som har hendt faktisk hendte, og hvorfor de forskjellige hendelsene/observasjonene har en kausal sammenheng. Beach (2022, s. 2) argumenterer for at PT kan brukes på flere ulike måter, alt etter hvilket ontologisk og epistemologisk standpunkt man tar. Denne oppgaven vil bruke teorien neokolonisme som en rettesnor for hvilke empiriske observasjoner man kan forvente og finne. Kausale sluttninger vil bli gjort på bakgrunn teoriens rettningslinjer og de eventuelle empiriske observasjonene man gjør i analysen (Beach, 2022, s. 3).

PT vil være nyttig da oppgaven ønsker å se på sammenhengen mellom mengde bistand og hvor stor influens giverstaten har over mottakerstaten. Selv om dette ikke er selve forskningsspørsmålet, vil dette være med på å forklare hvorfor giverstaten har influens og hvorfor man eventuelt ser en endring. Oppgaven vil se på tidsrommet mellom Algeries frigjøring i 1962 og frem til slutten av 1960 tallet hvor Brown argumenterer for at Frankrike mister interesse i Algerie. PT vil da bidra til å systematisere det empiriske stoffet man finner, og samtidig analysere om det er en sammenheng mellom bistand og influens slik som hypotesen påpeker.

Det er også viktig å påpeke utfordringene med data innsamling, og da spesielt primær kilder. Oppgaven kommer tilbake til de spesifikke kildene i neste delkapittel, men det har hatt en innvirkning på det metodiske plan som er viktig å adressere. Fordi det har vært utfordringer knyttet til språk, har valget falt en abduktiv tilnærning til analysen. Neokolonisme som er en veldig spesifikk og godt utdypet teori gir rom for å se på mange forskjellige neokoloniale mekanismer. Oppgaven er i seg selv begrenset gjennom antall ord, og det å skulle fokusere på «alle» mekanismene vil ikke vært mulig. De spesifikke mekanismene som er fokusert på i denne oppgaven er i stor grad en avveining mellom hva som vil gi et bredt bilde av situasjonen mellom Algerie, Frankrike og EEC på 60 tallet, men også utfordringen med å finne kilder på engelsk og norsk. Dette har vært en utfordring som har gitt hodebry da potensielt gode kilder har vært på fransk. Dette har vært en hard avveining, men fokuset har vært å skape et mest mulig bredt og representativt bilde for perioden.

2.3 Data

Som nevnt i metodedelen har det vært utfordrende å finne primærkilder grunnet språkbarrierer. Oppgaven skal analysere Algerie og Frankrike på 1960 tallet, og mye av dokumenter som ligger ute er på fransk. Dette har likevel vært et fokus at dette ikke skal begrense oppgaven, og at det skal være et bredt sett av gode primærkilder som støtter oppgaven. Med kreativitet og iver har det blitt funnet flere gode primærkilder som vil gi oppgaven troverdighet. Et av de større dokumentene var Evian avtalen, som de Forente Nasjoner (1965) har oversatt og publisert sammen med en rekke andre traktater. Alle avtalene som ble inngått mellom Algerie og Frankrike er med i publiseringen, og oversatt til engelsk. Også flere databaser er blitt brukt for å hente ned god statistikk. OECD data explorer har vært til god hjelp til å funnet pålitelig statistikk om bistand gitt til Algerie helt fra 1961 og frem til 1969. Food and Agriculture Organization (FAOSTAT) har gitt god statistikk for Algeries vin import og eksport.

Nyhetsartikler fra The New York Times er også blitt brukt, samt en artikkel fra Le Parisien (2014) som avsløtre franske forsvarsdokumenter i 2014, som hadde vært upublisert i flere tiår. Central Intelligence Agency (CIA) har gitt svært verdigfull informasjon om oljeproduksjon i Algeri, om priser, kvantum og bakgrunnsinformasjon som har vært til stor hjelp. International Atomic Energy Agency har også vært svært berikende i forståelsen av radioaktivitet i Sahara ørkenen, og hvilken konsekvenser dette har hatt for området.

3 Evian avtalene - 1962

Evian avtalen som ble vedtatt 19. mars 1962 var startpunktet for Algerie som en internasjonalt anerkjent suveren stat. Fredsavtale var utformet av begge parter og med et ønske om videre samarbeid (United Nations, 1965, s. 29). Algerie ble lovet full suverenitet både internt og eksternt (United Nations, 1965, s. 35). Fredsavtalen besto av flere avtaler som kort oppsummert var å avklarer Algeries uavhengighet, rettigheter til franskmenn og algeriere, oljesektoren, kulturelt samarbeid, militære spørsmål og handel.

I kapittel 2, del B – Cooperation between France and Algeria, utdypes hvilke premisser som er lagt til grunne for samarbeidet,

Algeria shall guarantee the interests of France and the rights acquired by individuals and legal entities under the conditions fixed by the present declarations. In exchange, France will grant Algeria her technical and cultural assistance and will contribute privileged financial aid for its economic and social development (United Nations, 1965, s. 37)

Dette binder på mange måter Algerie til å garantere interessene til Frankrike. Samtidig får Algerie både teknisk og kulturell assistanse, og direkte bistand som skal hjelpe den økonomiske og sosiale utviklingen. Videre i fredsavtalene blir også det økonomiske samarbeidet redegjort for. Først av alt skulle Algerie fortsette å være en del av den franske sonen, og benytte den algeriske franc (United Nations, 1965, s. 61). Den franske sonen ble opprettet i 1939 og skulle skape en monetær union mellom Frankrike og de franske koloniene, hvor det i 1945 ble opprettet flere valutaer som Communauté financière d'Afrique (CFA) franc og algerisk franc. Disse valutaene ble så knyttet opp til den franske valutaen i Frankrike (Pigeaud et al., 2021, s. 20).

Olje ressursene som i 1956 ble oppdaget i Algerie ble ansett som store (Musso, 2017, s. 62). Disse ressursene ble også adressert i fredsavtalen. Den allerede eksisterende «Saharan petroleum code» bestemte at utenlandske bedrifter kun fikk lov å investere i oljeressursene i Algerie hvis de samarbeidet med Frankrike. Dette ga Frankrike full kontroll over oljeressursene i Algerie (Musso, 2017, s. 67). Denne koden ble videreført i Evian avtalen (United Nations, 1965, s. 67), bare at videre skulle oljeutvinningen skje i samarbeid med Algerie (United Nations, 1965, s. 65). Også militære spørsmål ble gjort rede for i fredsavtalen. Frankrike skulle få benytte seg av Mers-el-Kébir basen som besto av en flyplass og en marinebase. Dette skulle begrenses til en periode på 15 år (United Nations, 1965, s. 85). Reggane og Ekker skulle også Frankrike benytte, men kun en periode som strakk seg 5 år frem tid (United Nations, 1965, s. 87).

4 Neokoloniale mekanismer

4.1 Fransk bistand

Under fredsforhandlingene hadde FLN vært positiv til fransk bistand, men det var høy skepsis rundt hvorvidt denne bistanden kom i en neokolonial innpakning (Naylor, 2000, s. 28) FLN skjønnte fort at bistand ikke kom uten kompromisser, men ettersom fransk bistand var svært viktig for å bygge opp Algerie etter krigen, gikk FLN med på å ta mot fransk bistand og de neokoloniale implikasjonene som måtte følge (Naylor, 2000, s. 34).

Gjennom å bruke flere kilder, både primær- og sekundære er mengden bistand gitt til Algerie fra 1962 og frem til slutten av 1960 tallet kartlagt. Statistikk fra OECD Data Explorer (2024) er det oppgaven blir å ta utgangspunkt i, men likevel vil det være interessant å sammenligne det med andre kilder

TIDSPERIODE:	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
DONOR:									
FRANKRIKE	3705,7	2886,8	1834,5	1343,0	965,9	680,0	622,3	718,1	703,7
EEC	...	...	39.13	15.55	1.92	34.36	21.41	...	9.16
INSTITUSJONER									
USA	15.07	282.83	286.99	311.67	52.39	187.91	75.23	1.16	12.3

Tabell 1.1: Statistikk fra (OECD Data Explorer, 2024)

Tabellen viser den totale mengden «Official development assistance» ODA bistand som Frankrike, EU institusjonene og USA har gitt til Algerie fra 1961 (før frigjøringen) frem til 1969. European Economic Community (EEC) og USA er tatt med som referansepunkter for å sammenligne med Frankrike. ODA er definert som bistand gitt fra myndigheter som er ment for å fremme den økonomiske utviklingen i utviklingsland (OECD, 2024).

Bistanden måles i millioner amerikanske dollar. Frankrike ga enorme summer bistand i hele perioden sammenlignet med EEC og USA. I årene 1961 til 1969 har Frankrike gitt mer en dobbelt så mye som EEC og USA til sammen. Likevel, ser man en markant nedgang fra 3705,7 millioner amerikanske dollar i 1961, til 703,73 millioner i 1969. Sent på 1950 tallet og starten av 1960 tallet utgjorde mengden bistand Frankrike ga 0.7 prosent av Frankrikes Bruttonasjonalprodukt (BNP) (Füherer, 1996, s. 15). Hvis man også ser på den totale bistanden Algerie fikk, lå den på 4379, 1 millioner dollar i 1961. Allerede i 1967 hadde den falt til 1706,39 millioner, og i 1969 lå den på 1312, 29 millioner dollar (The World Bank, 2024). Frankrikes bistand utgjorde store deler av Algeries bistand i årene etter frigjøringen.

Sammenligner man statistikken til OECD med Naylor (2000, s. 61), ser man at statistikken viser det samme. Fra 1963 til 1965 går bistanden fra 1,197 millioner franske frank til 675 millioner. Fra 1965 til 1970 går den videre ned fra 439 millioner franske

frank til 248 millioner (Naylor, 2000, s. 79). Alle kildene viser samme mønster, at bistanden til Algerie gikk drastisk ned fra tidlig på 1960 tallet til slutten av 60 tallet.

4.2 Nasjonalisering av bank og valuta

Som Algerie og Frankrike ble enige om i Evian avtalen, skulle Algerie bli værende i den franske sonen, og fortsette å bruke den algeriske franc som var knyttet opp til den franske franc (United Nations, 1965, s. 61). Banksystemet til Algerie var bygd opp av Frankrike og tilpasset franske behov. I bunn og grunn var systemet bare en forlengelse av det franske banksystemet (Hacini & Dahou, 2018, s. 147).

CFA valutaen hadde som formål å knytte opp mange valutaer, og dermed skape stabilitet i den franske økonomien. Ved å omdanne det franske imperiet til en monetær union, skulle dette beskytte den franske økonomien i politiske og økonomiske kriser. Frankrike kunne forsvare den eksterne verdien av den franske franc ved å kontrollere kjøp og salg av de forskjellige valutaene. Dette gjorde Francen konkurransedyktig ovenfor utenlandske valutaer (Pigeaud et al., 2021, s. 20).

Sentralbanken i Algeri (CBA) ble opprettet i 1962, og skulle sikre de finansielle interessene til Algerie (Hacini & Dahou, 2018, s. 148). I 1964 gikk Algerie over til dinar (DA) som er den Algeries egen valuta, og var uavhengig av CFA valutaen (Federal Research Division, 1994, s. 313). CBA fikk da ansvaret for å opprette men også vedlikeholde valutaen (Hacini & Dahou, 2018, s. 148). Ved å nasjonalisere valutaen og banksystemet fikk Algerie selv kontrollen over egen finans, og kunne skape et banksystem de mente ville sette de Algeriske interessene fremst (Naylor, 2000, s. 80). Fra 1966 startet Algerie en storskala nasjonalisering, ved å opprette flere kommersielle banker og nasjonalisering av utenlandske banker i Algerie, som ga Algerie finansielle og økonomiske uavhengigheten (Hacini & Dahou, 2018, s. 148).

4.3 Oljesektoren

Da Algerie fikk sin uavhengighet i 1962, hadde Frankrike sikret seg tilgang til oljeressursene i Sahara ørkenen gjennom Evian avtalen. Som nevnt tidligere ga Evianavtalen og «Saharan petroleum code» Frankrike store fordeler, noe som gjorde at overgangen fra Algerie som en integrert del av Frankrike, til en uavhengig stat var liten når til kom til oljevirkosomheten i starten (United Nations, 1965, s. 67). Ved frigjøringen var 70% av den totale produksjon av olje produsert av franske bedrifter, og av den totale mengden som ble produsert ble sirka 40% eksportert til Frankrike. Et resultat av Evian avtalen var at det ga svært lav avkastning for Algerie. Der Midtøsten og Sør Amerikanske stater fikk mellom 75 og 90 cent per oljefat, lå Algerie rundt 28 cent per oljefat i 1965, noe som ledet til stor misnøye rundt avtalen (CIA, 1970, s. 4). Som en reaksjon på de lave prisene begynte Algerie å nasjonalisere utenlandske selskaper som ikke var fransk. I 1967 ble Amerikanske og britiske selskaper nasjonalisert (Musso, 2017, s. 82). Allerede i 1965 satte Algerie opp sitt eget oljeselskap Société National du Transport et de Commercialization des Hydrocarbures (SONATRACH), som skulle sikre Algerie større andel av oljesektoren. Algerie nasjonalisert også byggingen og drift av rørledninger i Algerie (CIA, 1970, s. 9). Nasjonaliseringen ga utslag. En sammenligning av priser fra 1962 til 1969 viser at prisen per oljefatet økte fra 28 cent til 98 cent i 1969 (CIA, 1970, s. 12).

Fra 1969 og frem til 1971 jobbet FLN for enda mer nasjonalisering, og da av franske selskaper. I 1971, hadde Algerie klart å nasjonalisere franske selskaper i den grad at Algerie eide 51% av selskapene. Dette skapte en anspent krise mellom Algerie og Frankrike (National Intelligence Estimate, 1971, s. 10). Som motreaksjon startet Frankrike en boikott av algerisk vin (Federal Research Division, 1994, s. 158). Likevel besto 70% av produksjonen av franske bedrifter i 1970, hvor Algerie sto for 27% og USA for 3% av produksjonen. Den gjensidige avhengigheten derimot hadde økt gjennom årene, hvor 60% av eksporten i 1970 gikk til Frankrike, og resterende til andre vest europeiske stater (CIA, 1970, s. 2). På andre siden besto 70% av den totale eksporten til Algerie av olje. Noe som betydde at Algerie var svært avhengig av marked for å opprettholde eksporten (CIA, 1970, s. 1).

4.4 Vinproduksjon

Algerie var en gang i tiden verdens største eksportør av vin, og verdens 4 største produsent av vin (Meloni & Swinnen, 2014, s. 3). I 1962 produserte Algerie 1 500 000 liter og i 1967 hadde produksjonen falt helt ned til 644 607, noe som vil si at produksjonen var mer en halvert på bare 5 år. Året 1969 hadde produksjonen igjen gått opp til 871 050 liter. Dette er selve perioden oppgaven skal analysere, men for å gi et mer historisk overblikk er det verdt å nevne at produksjonen har siden 1980 tallet ligget jevnt rundt 40 000 liter (FAOSTAT, 2023).

Fra slutten av 1800 tallet migrerte mange vinbønder til Algerie som et resultat av kollapsen i den franske vinproduksjon. En Phylloxera (et insekt) hadde tatt knekken på en tredjedel av de franske vinavlingene (Meloni & Swinnen, 2014, s. 7-8). Helt fra starten hadde vinbønder i Frankrike vært skeptiske til produksjon av vin i Algerie, i den frykt at Algerie kunne bli en seriøs konkurrent med tanke på pris (White, 2021, s. 112). Allerede i 1911 hadde interesse grupper i Frankrike fremmet forslag om å sette en begrensning på 7 millioner liter tollfritt vin (White, 2021, s. 115). Fra starten av 1900 tallet kom det nye restriksjoner knyttet til kvalitet og produksjonsmåte og som favoriserte franske vin. Disse ble mer og mer omfattende på 1930 tallet (Meloni & Swinnen, 2014, s. 21).

Likevel var det optimisme selv under frigjøringskrigen, og eksporten av vin til Frankrike var høy. I 1960 utgjorde vineksperten 53% av Algeries verdi av den totale eksport (White, 2021, s. 206). Frankrike som var Algeries eneste importør av vin var ekstremt avhengig av en videre handel etter Algerie ble uavhengig (Caruso & Geneve, 2015). Statistikk viser at vinproduksjon falt drastisk etter 1962 (FAOSTAT, 2023). Det var to hovedgrunner til kollapsen av den algeriske vinproduksjon 1) nasjonaliseringen av jordbruket, som førte til at algeriere tok over vingårdene. Før frigjøringen eide pieds noirs (franske migranter) 97% av Algeries vingårder (Meloni & Swinnen, 2014, s. 6). Algeriere manglet erfaring og kunnskap om produksjonen, som ledet til ineffektivitet (Meloni & Swinnen, 2014, s. 25). Grunn nummer 2) var den umiddelbare endringen i Frankrikes import. Frankrike brukte frigjøringen som et argument for en videre reduksjon av kjøp av algerisk vin (Meloni & Swinnen, 2014, s. 24). Og selv om Algerie og Frankrike inngikk en avtale i 1964 om et større samarbeid om eksport av vin, holdt ikke Frankrike dette (Caruso & Geneve, 2015). Enda mer prekært ble det da Frankrike hevnet nasjonaliseringen av oljesektoren i 1969 med å boikotte vineksperten til Algerie (Federal Research Division, 1994, s. 158). Det kan også nevnes at EEC kommisjonen kom med et forslag om å innføre tariffen på import av vin som ikke kom fra EEC. Algerie ble spesifikk

nevnt (EEC Commission, 1969). Dette gjorde det ytterligere vanskeligere å være konkurransedyktig på det europeiske markedet.

4.5 Militær tilstedeværelse

At Algerie i det hele tatt tillot den type militære tilstedeværelse i Algerie satte store spørsmål ved den Algeriske suvereniteten (Naylor, 2000, s. 37). Selv om Frankrike gjennom Evian avtalen skulle få leie Mers-el-Kébir basen i 15 år fra avtalen tredde i kraft, trakk Frankrike seg ut allerede i 1968. I følge The New York Times (1964), hadde de Gaulle regjeringen uttalt at Mers el-Kébir ikke lengre var en «strategisk intertjenestebase», og at tilbaketrekningen skyldtes at Frankrike ikke lengre så verdien av Mers-el-Kébir. Det som derimot ser ut til å ha vært mer betent var atomprøvesprengningen i Sahara.

Frankrike startet med atomprøvesprengning før Algerie ble uavhengig. Allerede i 1960 ble den første prøvesprengningen gjennomført i Reggane. «Gerboise Bleue Jerboa» het atombomben, og var estimert til å være 70 kilotonn. Til sammenlign var denne fire ganger så sterk som Hiroshima. Prøvesprengningen var atmosfærisk, som vil si at den ble gjennomført over bakken. I 2014 avslørte (Le Parisien, 2014) forsvarsdokumenter som hadde vært hemmeligholdt i flere 10 år. Franske myndigheter hadde tidligere påstått at radioaktiviteten hadde vært begrenset til Sahara ørkenen, men de nye dokumentene viste at radioaktiviteten hadde nådd så langt som Sicilia i Italia. Selv om Fransk myndigheter påsto at områdene var øde, var det på 1960 tallet både urbefolkning og nomader i Reggane og Ekker, men det var også landsby i områdene rundt hvor atomprøvesprengningene foregikk. Det er dokumentert høy forekomst av kroniske sykdommer og kreft i disse områdene i ettertid (Hennaoui & Nurzhan, 2023)

Fra 1960-1966 utførte Frankrike 17 atomprøvesprengninger, av disse var fire av dem atmosfærisk, og da inkludert «Gerboise Bleue Jerboa» (Hennaoui & Nurzhan, 2023, s. 99). De fire atmosfæriske prøvesprengningene skjedde i Reggane mellom 1960-1962, altså før Algerie ble uavhengig (International Atomic Energy Agency, 2005, s. 5). De underjordiske prøvesprengningene ble utført mellom 1961-1966 i Ekker. Her gravde de tunneller i granittmassivet Taourirt Tan Atmaram for å skjerme prøvesprengningene i større grad (International Atomic Energy Agency, 2005, s. 5). Gjennom utformingen av tunnelene var tanken at radioaktiviteten skulle forbli i tunnelene, da inngangen skulle kollapse av selve eksplosjonen. Ni av testene var vellykket i den forstand at det var null kontaminering (International Atomic Energy Agency, 2005, s. 12), mens 4 tester hadde delvis kontaminering (International Atomic Energy Agency, 2005, s. 13).

Frankrike skulle kun ha tilgang til Reggane og Ekker frem til 1967, så fremst en ny avtale ikke forlenget tilstedeværelsen (United Nations, 1965, s. 87). Ahmed Ben Bella som var Algeries første og daværende president, uttalte seg allerede i oktober 1962 at han var sterkt imot atomtest baser i Algerie (The New York Times, 1962). I mars 1963 detonerte Frankrike den første atomprøvesprengningen siden Algerie ble uavhengig, noe som skapte store protester i Algerie, hvor attpåtil Ben Bella ba om å få reforhandle Evian avtalen (Panchasi, 2019, s. 93). For å bedre forholdet initierte de Gaulle at Evian avtalen skulle forhandles. Det de ble enige om var at Frankrike skulle kutte ned antall militære tropper i Algerie, mot at de skulle få fortsette med atomprøvesprengninger frem til 1996, ettersom avtalen mellom Algerie og Frankrike om forlenget atomprøvesprengning, ikke ble fornyet (Naylor, 2000, s. 59).

5 Diskusjon

Til nå har alle de neokoloniale mekanismene blitt redegjort for hver for seg. Videre skal disse diskuteres i en større sammenheng, hvor teorien neokolonialisme skal diskuteres i større grad sammen med disse mekanismene. Ikke minst skal det diskuteres hvordan innflytelse og bistand har endret seg fra 1962 og frem til starten av 1970 tallet. Forskningsspørsmålet er som tidligere nevnt «Hvordan har Frankrike hatt innflytelse over Algerie mellom 1962 og 1969, og hvilke konsekvenser har dette hatt for Algerie?»

Evian avtalen la hele grunnlaget for Algeries grad av suverenitet etter de ble selvstendig. Om man går inn i avtalen, og sammenligner den med når en stats suverenitet blir krenket (Montevideo Convention, 1936, s. 27), er det vel liten tvil om at Algeries suverenitet i stor grad manglet. Det som da er spesielt fremtredende er dem militære tilstedeværelsen i Mers-el-Kébir, Reggane og Ekker. Graden av avhengighet til Frankrike blir også forsterket gjennom at Algerie skal fortsatt være endel av den franske sonen. Videreføringen av «Saharan petroleum code» minsker også Algeries kontroll over egne råstoffer. Som analysen viser utfordrer Algerie Evian antalen på alle områder. Likefullt, er det viktig å påpeke at avtalen satte et startpunkt for hvor Algerie måtte starte i jakten etter egen suverenitet.

Bistanden som Frankrike gir mellom 1962 og 1969 er for det første ekstremt høy. Den franske bistanden som gis er et svært godt eksempel på hvordan man skal øke innflytelsen sin over den som mottar bistanden, ifølge den neokoloniale teorien. Den gis direkte og kommer i svært høy konsentrasjon (Langan, 2018, s. 26). Den franske bistanden er mer enn det dobbelte av ECC og USA sin bistand til sammen, og utgjør store deler av den totale bistanden Algerie fikk i hele perioden. Dette skaper en svært stor avhengighet til Frankrike. FLN skjønnte tidlig at bistanden ikke kom uten forpliktelser, men på grunn av et stort behov for kapital, var ikke valget vanskelig for FLN (Naylor, 2000, s. 34). Det som videre er interessant er at bistanden faller drastisk mellom 1962 og 1969. Hypotesen, som er sterkt forankret i neokolonial teori, tror at man vil se en sammenheng mellom en fallende innflytelse og en fallende bistand. Derfor må vi analysere de forskjellige mekanismene sammen, og se på utviklingen gjennom 1960-tallet.

Algeries nasjonalisering av banker og valuta viser at denne utviklingen stemmer. Allerede i 1962 ønsker Algerie mer uavhengighet ved å etablere CBA. Videre ut over 1960-tallet ser man en ytterlig nasjonalisering. Dette gjør Algerie mer selvstendig, og innflytelsen til Frankrike blir derfor naturligvis mindre. Dette alene viser ingen gjennomgående trend. Oljesektoren kan man også se en lik trend, og kanskje med enda større konsekvenser. Fredsavtalen som ga mye av kontrollen over oljeressursene til Frankrike, hadde i 1962 kontroll over store deler av sektoren (CIA, 1970, s. 4). I 1970 hadde Algerie nasjonalisert både produksjon, selskaper, da både generelt utenlandske, men også franske selskaper. Som teorien nevner gis det ofte svært lave priser for primær produkter (Nkrumah, 1965, s. 7). Dette ser man tydelig ettersom Algerie ikke fikk halvparten av prisen som andre stater i Midtøsten og Sør-Amerika (CIA, 1970, s. 4). Dette skaper selvfølgelig misnøye, og nasjonaliseringen startet. Her ser man virkelig hvordan direkte bistand og interessekonflikter går hånd i hånd. Når franske selskaper også blir nasjonalisert er reaksjon til Frankrike et godt eksempel på hva som skjer når

man ikke oppfyller betingelsene som er satt av kolonih Herren. Frankrike straffer Algerie ved å boikotter import av vin (Federal Research Division, 1994, s. 158).

Dette viser også hvor sårbart det er når avhengigheten til tidligere kolonier er svært høy. I tilfellet med olje, kan det se ut som at den gjensidige avhengigheten mellom algerisk eksport av olje, og Frankrikes behov for å importere olje gjør at handelen mellom den ikke avsluttes. Derimot er vinindustrien til Algerie et svært trist bevis på hvor sårt en for høy avhengighet av en handelspartner kan resultere i. Algerie ble hardt rammet av boikotten ettersom vin eksporten utgjorde 53% av verdien til den totale eksporten til Algerie i 1960 (White, 2021, s. 206). Selv om årene før uavhengigheten ikke er en del av analysen, utgjør det et godt eksempel på hva kolonimakter gjør når kolonier truer markedet. Den Algeriske vinen som først var en reddning for Frankrike gled fort over til frykt for at Algerisk vin skulle ta over markedet til franske vinbønner. Konsekvensene av det var at Frankrike innførte restriksjoner på import, kvalitet og produksjonsmåte som hindrer den Algeriske vinproduksjonen fra å blomstre. Vin sektoren blir også nasjonalisert iløpet av 1960-årene, men er nok ikke et godt eksempel på hvordan inflytelse og bistand henger sammen. Det er nok et bedre eksempel på å vise hva som skjer når den tidligere kolonien ikke oppfyller kravene kolonih Herren har satt.

Den siste neokoloniale mekanismen er militær tilstedeværelse. Denne mekanismen er kanskje den som setter størst spørsmålstegn til Algeries suverenitet. I følge Montevideokonvensjon var militær tilstedeværelse en stor krenkelse av Algeries suverenitet (Montevideo Convention, 1936). Mers-el-Kébir viser godt at i det Frankrike ikke lengre ser nytten av tilstedeværelse, ønsker de heller ikke bruke baen mer. Atom prøvespregningen i Reggane og Ekker viser hvor kynisk en stat kan være. Den enorme negative effekten av radioaktivitet på befolkningen i områdene rundt, måtte vike for Frankrikes ønske om å teste atombomber. Likevel er det også et klart skille mellom før og etter uavhengighet. Frankrike utførte aldri noen atmosfæriske prøvespregninger etter, selv om Ben Bella var ekstremt i mot generell atom prøvespregning (The New York Times, 1962). Det viser også hvordan Algerie har stått ved sitt at Frankrike måtte trekke ut av Reggane og Ekker i 1967. Den militære tilstedeværelsen kan ikke si at har blitt godtatt, langt i fra skapte det store protester.

6 Konklusjon

Frankrikes innflytelse over Algerie på 1960 tallet har i denne oppgaven vært under lupen. Gjennom å inkludere fire områder som kan ha blitt påvirket av Frankrikes innflytelse, har oppgaven prøvd å vise et bredt bilde av perioden mellom 1962 og 1969.

Forskningsspørsmålet i denne oppgaven har vært «Hvordan har Frankrike hatt innflytelse over Algerie mellom 1962 og 1970, og hvilke konsekvenser har dette hatt for Algerie?». Hypotesen som har vært forankret i neokolonial teori tror det er en sammenheng mellom jo lavere innflytelse en stat har over en annen, jo lavere bistand gir denne staten.

I diskusjonen har teori, metode og analyse blitt diskutert sammen for hvordan innflytelse Frankrike har hatt over Algerie. Evian avtalen mellom Algerie og Frankrike har i seg selv satt selve standarden for graden av suverenitet Algerie hadde etter frigjøringen. Avtalen har på svært mange områder krenket suvereniteten til Algerie, men kanskje spesielt ved å tillate fransk militær på Algerisk jord. Hvis man ser på utviklingen av innflytelse og bistand ser man noen gjentakende tendenser. Generelt kan man si at Algerie har gjennom 1960 tallet økt sin suverenitet og selvstendighet i stor grad. Både innenfor finans, handel og ved å ikke la den militære tilstedeværelsen til Frankrike dras ut videre etter 1967. Ettersom den Algeriske suvereniteten og selvstendigheten har økt, har også mengde bistand minket i samsvar. Dette bekrefter hypotesen om at jo mindre innflytelse Frankrike fikk over Algerie, jo mindre bistand ble gitt.

Ser man videre på hvordan Frankrike har hatt innflytelse ser man at på starten av 60 tallet dominerte Frankrike den Algeriske økonomien, handelen, utvinning av olje, gjennom militær tilstedeværelse og atom prøvesprengning. Valutaen og banksystemet gikk relativt kjapt for Algerie å nasjonalisere. Derimot har Frankrike hatt en mye hardere kontroll over olje sektoren, vinproduksjon og atom sprenging. Frankrike har gjennom høyet eierskap og bistand kontrollert store deler av oljesektoren. Fra 1950 tallet satte Algerie i gang en storskala nasjonalisering, og det kom ikke uten konsekvenser. Vin sektoren har Frankrike også hatt enormt mye innflytelse over ettersom de var Algeries eneste handelspartner. Vin sektoren er blitt brukt av Frankrike som et sterkt pressmiddel for å stanse nasjonaliseringen, og da dette ikke lot seg gjøre boikottet de import av Algerisk vin. Den militære tilstedeværelsen, og da spesielt ved Reggane og Ekker har Frankrike i stor hatt enerett over utføringene av atom prøvepregning. Evian avtalen har gitt Frankrike klausul til å utføre de prøvesprengningene de ville uten noen forstyrrelser.

Konsekvensene av Frankrikes innflytelse over Algerie er også mange. En av konsekvensene er selvfølgelig større grad av suverenitet, økonomisk og finansiell frihet. Dette ettersom Algerie nasjonaliserte både olje, vin, finans næringen. Men det har også kostet å sette foten ned til Frankrike. Vin industrien er det tydeligste eksemplet på en av de hardeste konsekvensene av for Algerie. Ved å ønske større uavhengighet fra Frankrike i oljenæringen kostet det Algerie hele den Algeriske vin produksjonen. Det har også vært svært negative konsekvenser som følge av atomsprengningene Frankrike gjennomførte frem til 1966, da radioaktiviteten var mye høyere og mer skadelige enn det franske myndigheter har villet innrømme.

Gjennom en neokolonial tilnærming til perioden 1962-1970 prøvd å se på hvordan Frankrike har hatt innflytelse. Teorien har vist seg å være svært fruktbare for denne

casen og har hatt stor forklaringskraft. Videre ville det vært spennende å se nærmere på det nåværende Algeriske og Franke forholdet. En videre sammenligning med andre neokoloniale forhold ville kunne gi et mer representativt bilde om de funnene som er redegjort for her, kan trekkes inn i større sammenhenger.

Referanser

- Akacem, M. (2004). The role of external actors in algeria's transition. *The Journal of North African Studies.*, 9(2), 153-168.
<https://doi.org/10.1080/1362938042000323419>
- Barkaoui, M. (2012). Managing the colonial status quo: Eisenhower's Cold War and the Algerian war of independence. *The journal of North African studies*, 17(1), 125-141. <https://doi.org/10.1080/13629387.2011.586402>
- Beach, D. (2022). Process Tracing Methods in the Social Sciences. Hentet 2022-11-22, fra <https://oxfordre.com/politics/view/10.1093/acrefore/9780190228637.001.0001/acrefore-9780190228637-e-176>
- Brown, M. (2017). Drawing Algeria into Europe: shifting French policy and the Treaty of Rome (1951-1964). *Modern & contemporary France.*, 25(2), 191-208.
<https://doi.org/10.1080/09639489.2017.1281899>
- Brown, M. (2022). *The seventh member state : Algeria, France, and the European community*. Harvard University Press.
- Caruso, D. & Geneve, J. . (2015). Trade and History: The Case of EU-Algeria Relations. <https://www.bu.edu/ilj/2015/02/17/trade-and-history-the-case-of-eu-algeria-relations/>
- CIA. (1970). *Intelligence Memorandum. Algeria: The Importance Of The Oil Industry*. C. I. Agency. <https://www.cia.gov/readingroom/docs/CIA-RDP85T00875R001600030147-6.pdf>
- Connelly, M. (2023). *A diplomatic revolution : Algeria's fight for independence and the origins of the post-Cold War era*. (First edition. utg.). Oxford University Press.
- Drew, A. (2015). Visions of liberation: the Algerian war of independence and its South African reverberations. *Review of African political economy*, 42(143), 22-43.
<https://doi.org/10.1080/03056244.2014.1000288>
- EEC Commission. (1969). *The common wine policy:new moves by the Commission Newsletter on the Common Argicultural Policy No. 7, September 1969*.
<https://aei.pitt.edu/6530/1/6530.pdf>
- Fanon, F. (1967). *The wretched of the earth*. Penguin Books.
- FAOSTAT. (2023, 27. desember). *Crops and livestock products*. Food and Argiculture Organization of the United Nations.
<https://www.fao.org/faostat/en/#data/QCL/visualize>
- Federal Research Division. (1994). *Algeria: a country study*. I H. C. Metz (Red.), (5th. utg.). Libarary of Congress.
- FN-Sambandet. (2021). *Algerie*. FN-Sambandet Hentet 25. februar fra <https://fn.no/land/algerie>
- Füherer, H. . (1996). *The story of official development assistance*. GD(94)67). Organisation for Economic Co-operation and Development.
<https://www.oecd.org/dac/1896816.pdf>
- Goertz, G. & Mahoney, J. (2015). *Within-Case versus Cross-Case Causal Analysis*. Princeton: Princeton University Press. <https://doi.org/10.1515/9781400845446-008>
- Hacini, I. & Dahou, K. (2018). The Evolution of the Algerian Banking System. *Management Dynamics in the Knowledge Economy.*, 6(1), 145-166.
<https://doi.org/10.25019/MDKE/6.1.09>
- Hennaoui, L. & Nurzhan, M. (2023). Dealing with a Nuclear Past: Revisiting the Cases of Algeria and Kazakhstan through a Decolonial Lens. *The International spectator.*,

- ahead-of-print*(ahead-of-print), 91-109.
<https://doi.org/10.1080/03932729.2023.2234817>
- International Atomic Energy Agency. (2005). Radiological conditions at the former French nuclear test sites in Algeria : preliminary assessment and recommendation. *Radiological assessment reports series*.
https://www-pub.iaea.org/MTCD/Publications/PDF/Pub1215_web_new.pdf
- Langan, M. (2018). *Neo-colonialism and the poverty of 'development' in Africa* (1st 2018. utg.). Springer International Publishing : Imprint: Palgrave Macmillan.
- Le Parisien. (2014, 14. februar). EXCLUSIF. Le document choc sur la bombe A en Algérie. *La Parisien*. . <https://www.leparisien.fr/archives/le-document-choc-sur-la-bombe-a-en-algerie-14-02-2014-3588699.php>
- McCormack, J. (2010). *Collective memory : France and the Algerian war (1954-1962)*. (1st pbk. utg.). Lexington Books.
- Meloni, G. & Swinnen, J. (2014). The Rise and Fall of the World's Largest Wine Exporter— And Its Institutional Legacy. *Journal of Wine and Economic*, 9(1), 3-33.
<https://doi.org/10.1017/jwe.2014.3>
- Montevideo Convention. (1936). *Convention on Rights and Duties of States adopted by the Seventh International Conference of American States* (N: 3802). United Nations <https://treaties.un.org/pages/showdetails.aspx?objid=0800000280166aef>
- Moses, J. W. & Knutsen, T. L. (2019). *Ways of knowing : competing methodologies in social and political research* (Third edition. utg.). Red Globe Press.
- Musso, M. . (2017). «Oil will set us free»: the hydrocarbon industry and the Algerian decolonization process. I A. W. M. Smith & C. Jeppesen (Red.), *Britain, France and The Decolonization of Africa : Future Imperfect?* (1. utg.). London: UCL Press.
<https://doi.org/10.14324/111.9781911307730>
- National Intelligence Estimate. (1971). Algeria ´s International Relations. *Foreign Relations of the United States, 1969-1976.*, E-5.
<https://static.history.state.gov/frus/frus1969-76ve05p2/pdf/d27.pdf>
- Naylor, P. C. . (2000). *France and Algeria: A History of Decolonization and Transformation*. University Press of Florida
- Nkrumah, K. (1965). *Neo-colonialism : the last stage of imperialism*. Nelson.
<https://www.marxists.org/ebooks/nkrumah/nkrumah-neocolonialism.pdf>
- OECD. (2024). *Net ODA* OECD. <https://data.oecd.org/oda/net-oda.htm>
- OECD Data Explorer. (2024, 02. mai). *Aid (ODA) disbursements to countries and regions (DAC2A)*. OECD. [https://data-explorer.oecd.org/vis?fs\[0\]=Topic%2C1%7CDevelopment%23DEV%23%7COfficial%20Development%20Assistance%20%28ODA%29%23DEV_ODA%23&pg=0&fc=Topic&bp=true&snb=10&df\[ds\]=dsDisseminateFinalDMZ&df\[id\]=DSD_DAC2%40D_F_DAC2A&df\[ag\]=OECD.DCD.FSD&df\[vs\]=1.0&pd=%2C&dq=USA%2B4EU001%2BFRA.DZA.216%2B207%2B106%2B206.USD.Q&ly\[cl\]=TIME_PERIOD&to\[TIME_PERIOD\]=false&vw=tb](https://data-explorer.oecd.org/vis?fs[0]=Topic%2C1%7CDevelopment%23DEV%23%7COfficial%20Development%20Assistance%20%28ODA%29%23DEV_ODA%23&pg=0&fc=Topic&bp=true&snb=10&df[ds]=dsDisseminateFinalDMZ&df[id]=DSD_DAC2%40D_F_DAC2A&df[ag]=OECD.DCD.FSD&df[vs]=1.0&pd=%2C&dq=USA%2B4EU001%2BFRA.DZA.216%2B207%2B106%2B206.USD.Q&ly[cl]=TIME_PERIOD&to[TIME_PERIOD]=false&vw=tb)
- Panchasi, R. (2019). “No Hiroshima in Africa”: The Algerian War and the Question of French Nuclear Tests in the Sahara. *History of the present (Champaign, Ill.)*. 9(1), 84-112. <https://doi.org/10.5406/historypresent.9.1.0084>
- Pigeaud, F., Sylla, N. S. & Mitchell, W. (2021). *Africa's Last Colonial Currency: The CFA Franc Story* (1. utg.). London: Pluto Press. <https://doi.org/10.2307/j.ctv1g6q8w3>
- The New York Times. (1962, 15. oktober). BEN BELLA RAISS ATOM-SITE ISSUE; Saya on TV Algeria Dislikes Having French Bases «Dynamic» Nonalignment Discusses Arab Unity Bandung Meeting Cited. *The New York Times*. , s. 3.
- The New York Times. (1964, 16. august). French Clinging to Algeria Base: Strategic Mers-el-Kebir Is Staging Aera for Africa. *The New York Times*.
<https://www.nytimes.com/1964/08/16/archives/french-clinging-to-algeria-base-strategic-merselkebir-is-staging.html>
- The World Bank. (2024). *Net official development assistance and official aid recived (currency US\$) - Algeria*. The World Bank.

<https://data.worldbank.org/indicator/DT.ODA.ALLD.CD?end=2022&locations=DZ&start=1960&view=chart>

- United Nations. (1965). France and Algeria: Exchange of letters and declarations adopted on 19 March 1962 at the close of the Evian talks, constituting an agreement. Paris and Rocher Noir, 3 July 1962 *Treaty Series: Treaties and international agreements registered or filed and recorded with the Secretariat of the United Nations* (Bd. 507 s. 25-99). United Nations Treaty Series Online <https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%20507/v507.pdf>
- Vengroff, R. (1975). Neo-Colonialism and Policy Outputs in Africa. *Comparative political studies*, 8(2), 234-250. <https://doi.org/10.1177/001041407500800207>
- Watts, M. (2009). Neocolonialism. I (Bd. 7, s. 360-364). Elsevier Ltd. <https://doi.org/10.1016/B978-008044910-4.00109-7>
- White, O. (2021). *The Blood of the Colony: Wine and the Rise and Fall of French Algeria*. (1. utg.). Cambridge: Harvard University Press.

